

Tabel 75

Folkeafstemninger

	Vælgere	Afgivne stemmer		Stem- me- pct.	Pct. af gyldige		Pct. af vælgerne		
		I alt	Ugyldige		Ja- stem- mer	Nej- stem- mer	Ja- stem- mer	Nej- stem- mer	
Grundlovsændring									
6/9 1920	1 291 745	640 759	6 940	49,6	96,9	3,1	47,6	2	
23/5 1939	2 173 420	1 063 764	11 770	48,9	91,9	8,1	44,5	2	
28/5 1953	2 585 800	1 527 658	25 231	59,1	78,8	21,2	45,8	2	
Valgretsaldere									
28/5 1953: 25 til 23 el. 21 år	2 815 100	1 608 625	67 688	57,1	54,6 ¹	45,4 ¹	2	2	
30/5 1961: 23 til 21 år	2 880 337	1 074 558	9 299	37,3	55,0	45,0	2	16,6	
24/6 1969: 21 til 18 år	3 309 551	2 103 854	8 443	63,6	21,4	78,6	2	49,8	
21/9 1971: 21 til 20 år	3 378 087	2 911 749	78 201	86,2	56,5	43,5	2	36,5	
19/9 1978: 20 til 18 år	3 615 158	2 283 276	8 984	63,2	53,8	46,2	2	29,0	
Andre spørgsmål									
25/6 1963: Erhvervelse af landbrug Statshusmandslov Kommunal forkøbsret Naturfredning	} 3 043 170	{	2 222 264	23 920	} 73,0	38,4	61,6	2	44,5
2 222 123			25 687	38,6		61,4	2	44,3	
2 222 238			22 160	39,6		60,4	2	43,6	
2 222 195			23 391	42,6		57,4	2	41,5	
2/10 1972: Tiltrædelse af EF	3 453 763	3 113 122	19 316	90,1	63,3	36,7	2	32,9	
2/6 1992: Danm. tiltrædelse af traktaten om Den Europæiske Union	3 962 005	3 290 610	30 879	83,1	49,3	50,7	2	41,7	
18/5 1993: Danm. tiltrædelse af Edinburgh- afgørelsen og Maastrichttraktaten	3 974 672	3 436 940	34 635	86,5	56,7	43,3	2	37,0	
28/5 1998: Danm. tiltrædelse af Amsterdam- traktaten	3 996 333	3 046 781	56 494	76,2	55,1	44,9	2	33,6	
Vejledende folkeafstemninger 1916-86									
14/12 1916: Salg af De vestindiske øer	1 200 000	449 094	7 267	37,4	64,2	35,8	2	2	
27/2 1986: Danm. tiltrædelse af EF-pakken	3 883 429	2 927 652	29 383	75,4	56,2	43,8	2	2	
Specifikation af afstemningen 28/5 1998: Danm. tiltrædelse af Amsterdam-traktaten									
Hele landet	3 996 333	3 046 781	56 494	76,2	55,1	44,9	2	33,6	
København og Frederiksberg	444 557	330 925	7 834	74,4	49,2	50,8	2	36,9	
Øerne	1 706 118	1 327 756	22 372	77,8	54,6	45,4	2	34,8	
Jylland	1 845 658	1 388 100	26 288	75,2	57,0	43,0	2	31,7	

Anm. til *Grundlovsændring*: Afstemningerne om grundloven, der er inkl. Færøerne, afholdtes efter § 93 i grundloven af 5/6 1915 – § 94 efter ændringen af 10/9 1920. Til forslaget vedtagelse krævedes, at et flertal stemte for og mindst 45 pct. af alle folketingsvælgere. – Ved 1939-afstemningen bortfaldt grundlovsforslaget. – Ved grundloven af 5/6 1953 nedsattes den ovennævnte andel til 40 pct. (§ 88), Grønland blev en del af riget og kvinder fik arveret til tronen.

Anm. til *Valgretsaldere*: Valgretsaldere til Folketinget nedsattes ved grundloven af 5/6 1915 fra 30 til 25 år, dog efter dens midlertidige bestemmelser således, at den var 29 år ved det førstkomende valg (22/4 1918) og derefter nedsattes med 1 år for hvert 4. år. Ved grundlovsændringen i 1920 bortfaldt den successive nedtrapning. – 1953-afstemningen om valgretsaldere nedsættelse fra 25 år til 23 eller 21 år, foretoges i medfør af lov nr. 50 af 25/3 1953 og afholdtes samtidig med grundlovsafstemningen; kolonne 6 og 7 skal for denne linie læses som »for 23 år« henholdsvis »for 21 år«. Ved afstemningen om valgretsaldere havde de 21-24-årige stemmeret, og afstemningen var inkl. Færøerne. – De følgende 4 afstemninger, der var inkl. Færøerne og Grønland, afholdtes i henhold til § 29 i grundloven af 5/6 1953: Valgretsaldere kan ændres ved lov, men et af Folketinget vedtaget lovforslag herom skal undergives folkeafstemning efter § 42, stk. 5. – Ifølge § 42, stk. 5 stemmes der ved en folkeafstemning Ja eller Nej til lovforslaget, og til dets bortfald kræves et flertal af Nej-stemmer, der mindst udgør 30 pct. af alle vælgere. – Ved 1969-afstemningen blev lovforslaget afvist.

Anm. til *Andre spørgsmål*: Afstemningerne er afholdt efter grundloven af 5/6 1953, 1963-afstemningen i henhold til § 42, stk. 1 og 1972- og 1992-afstemningen i henhold til § 20. Ifølge § 42, stk. 1 kan en tredjedel af Folketingets medlemmer, når et lovforslag er vedtaget af Folketinget (og det ikke hører til de opregnede undtagelser), inden for en frist af 3 søgnedage begære lovforslaget til folkeafstemning; opretholdes lovforslaget, sættes det til afstemning efter reglerne i § 42, stk. 5. – Ifølge § 20 kan beføjelser, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder, ved lov overlades til mellemfolkelige myndigheder, når lovforslaget vedtages af fem sjettedele af Folketingets medlemmer; opnår lovforslaget kun almindelig stemmeflerhed, kan det forelægges folketingsvælgere til godkendelse eller afvisning efter reglerne i § 42, stk. 5 (jf. anm. til b.). – Ved 1963-afstemningen, der kun omfattede Danmark, bortfaldt alle 4 lovforslag. Ved 1972-afstemningen, der var inkl. Grønland, blev lovforslaget godkendt. Ved 1992-afstemningen, der var eksklusiv Færøerne og Grønland, bortfaldt lovforslaget. Ved 1993-afstemningen, der var eksklusiv Færøerne og Grønland, blev lovforslaget godkendt.

Anm. til *Vejledende folkeafstemninger*: Salget af De vestindiske øer blev efter lov nr. 204 og 336 af 30/9 1916 undergivet folkeafstemning; efter afstemningen skulle ratificering af overenskomsten forelægges Rigsdagen til fri forhandling, medmindre afstemningen gav et flertal imod salget, der i så fald skulle annulleres. Ved afstemningen benyttedes de udvidede valgretsregler ifølge grundloven og valgløven af 1915 (der i øvrigt først sættes i kraft i foråret 1918), hvorved stemmeret blev tillagt kvinder, 29-årige og personer i privat tjenesteforhold uden egen husstand; vælgertallet (inkl. Færøerne) steg således fra folketingsvalget 7/5 1915 til 22/4 1918 fra 508.787 til 1.226.650. Vælgertallet ved 1916-afstemningen kan ikke konstateres, men anslås til ca. 1.200.000 inkl. Færøerne. – 1986-afstemningen afholdtes ifølge lov af 5/2 1986.

¹ Kolonnerne 6 og 7 skal for denne linie læses som »for 23 år« henh. »for 21 år«. ² Procenten er ikke relevant.